

روز جهانی کارگر

خطبه‌های پیشنهادی

تدوین و نشر:

بنیاد مجازی آبادگران مساجد

www.aabadgaran.ir

❖ مقدمه

خطبه‌ی این هفته به مناسبت «روز جهانی کارگر» است. «روز جهانی کارگر» یک مراسم یادبود از سوی طبقه‌ی کارگران است که هر ساله در اولین روز ماه مه برگزار می‌شود. در ۱ مه ۱۸۸۶ میلادی (مصادف با ۱۱ اردیبهشت ۱۲۶۵ هـ.ش) کارگران آمریکایی برای نخستین بار طی اعتصاب و اعتراضی منسجم، خواهان تغییر ساعت کاری خویش از ۱۴ ساعت به ۸ ساعت بودند. لذا در این خطبه می‌خواهیم به «چندی از ابعاد تعامل مثبت با کارگران از منظر اسلام» پردازیم.

❖ بحث

کارگران، یکی از بزرگ‌ترین قشرهای جامعه هستند که در بخش‌ها و حوزه‌های مختلف، به ارائه‌ی کار و خدمات می‌پردازند. کارگران به‌عنوان بخش قابل توجهی از منابع انسانی سیستم‌های اقتصادی، نقش بسیار مهمی در گردش چرخ تولید و توسعه‌ی یک کشور ایفا می‌کنند و فقدان آن‌ها، ضربه‌های جبران‌ناپذیری را به پیشرفت و توسعه‌ی یک کشور وارد می‌سازد.

✓ رعایت حقوق و دستمزد کارگران

پیرامون مبلغ حقوق و دستمزد کارگران، می‌بایست یک تناسب معقول و منصفانه وجود داشته باشد و طوری نباشد که کارگران، استثمار شوند. منظور از استثمار این است که میان «نوع کار و زمان انجام آن» با «پاداش و دستمزد آن» تناسبی وجود نداشته باشد. یعنی مبلغ دستمزد بسیار کمتر از ارزش کار باشد. لذا پس از تعیین نوع کار و زمان و شرایط انجام آن، می‌بایست مبلغی به‌عنوان دستمزد در نظر گرفته شود که مورد توافق طرفین باشد. به همین منظور قرآن کریم فرموده است: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ** (نساء: ۲۹)؛ **توجه:** «ای اهل ایمان، اموال یکدیگر را به ناحق مخورید، مگر آنکه معامله‌ای باشد که هر دو طرف بدان رضایت داده باشید».

در باب لزوم پرداخت به موقع دستمزد کارگران نیز رسول خدا(ص) تاکید فرموده است: **«أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجْفَ عَرْقَهُ»** (ابن ماجه)؛ **توجه:** «دستمزد کارگر را پیش از آنکه عرقش خشک شود پردازید».

✓ تکریم کارگران

همه‌ی کارگران ممکن است لزوماً جزو طبقه‌های تجملاتی و به اصطلاح مرفه جامعه نباشند اما این تفاوت طبقه، هرگز به معنای کسر شأن و منزلت و کرامت انسانی آن‌ها نیست. از نظر اسلام، همه‌ی انسان‌ها با هر موقعیت اجتماعی، شغلی و اقتصادی که دارند، مانند دانه‌های شانه، باهم در پیشگاه خداوند برابر هستند و آنچه مبنای تکریم بیشتر انسان‌ها نزد خداوند می‌باشد، تقوا و پرهیزکاری

آنها است؛ نه میزان پولی که در حساب دارند یا میزان نفوذ سیاسی و اجتماعی که در ساختارهای مختلف دارند. خداوند می‌فرماید: «إِنْ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ» (حجرات: ۱۳)؛ **ترجمه:** «بدون شك گرامی‌ترین شما نزد خدا، پرهیزگارترین شماست».

✓ محبت و مهرورزی به کارگران

زیبنده‌ی یک انسان مسلمان است که با اقشار زحمت‌کش جامعه، همچون کارگران، با محبت و مهربانی رفتار نماید و طوری با آنها تعامل نماید که خود دوست دارد دیگران با خودش آن‌گونه تعامل کنند. در دین مبین اسلام، همدلی و درک متقابل، یکی از اصول راهبردی زندگی اجتماعی است. رسول خدا (ص) فرموده: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ» (رواه بخاری)؛ **ترجمه:** «هیچ‌یک از شما مؤمن نیست مگر آنچه را که برای خود می‌پسندد برای برادر و هم‌نوع خویش نیز پسندد».

✓ فروتنی و تواضع با کارگران

یکی دیگر از آن ویژگی‌هایی که زیبنده‌ی انسان مسلمان است، داشتن تواضع و فروتنی نسبت به اقشار زحمت‌کشی همچون کارگران، و پرهیز از غرور و تکبر نسبت به آنها می‌باشد. هر گونه رفتاری که بوی غرور و تکبر بدهد از نظر اسلام، مردود و منفور است. رسول‌الله (ص) تاکید فرموده: «لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ» (رواه مسلم)؛ **ترجمه:** «هر کس ذره‌ای کبر در قلب داشته باشد، وارد بهشت نمی‌شود». شخصی پرسید: آیا کسی که دوست دارد لباس و کفش زیبا بپوشد، این هم تکبر است؟ رسول‌الله (ص) فرمود: «إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ؛ الْكِبْرُ بَطْرُ الْحَقِّ وَغَمَطُ النَّاسِ»؛ **ترجمه:** «الله زیباست و زیبایی را دوست دارد؛ کبر، سرپیچی از حق و تحقیر مردم است».

❖ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

چندی از ابعاد تعامل مثبت با کارگران از منظر اسلام	ردیف
رعایت حقوق و دستمزد کارگران	۱
تکریم کارگران	۲
محبت و مهرورزی به کارگران	۳
فروتنی و تواضع با کارگران	۴